

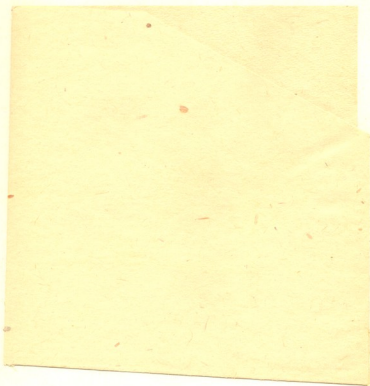
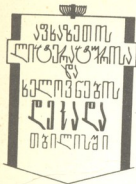
K 140.301
3

სიმღერის მხატვარი

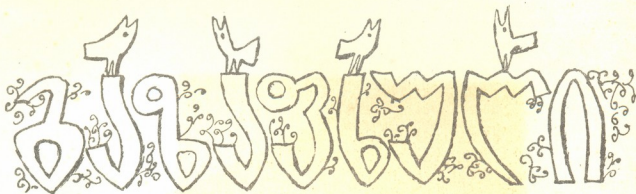

სიმღერის მხატვარი

სიმღერის მხატვარი

ՀԱՅԿԻ ՅՈՒՆԵՍԿՈ

K 140.301
33

« ԵՆՆՐՄՆՈՒՆ »

ԹՅՈՒՐՈՒՆ

1970

ალექსი ჯონუას ნაწარმოებებს მუდამ მოწონებით ხვდება მკითხველი. განსაკუთრებით გაიფურჩქნა პოეტის ნიკი სამამულო ომის შემდეგ. მის კალამს ეკუთვნის ბევრი წიგნი — „დილის სხივები“, „ფიცია“, „ხვალინდელი დღე“ და სხვანი.

ალექსი ჯონუას ლექსები და პოემები სიცოცხლით, სიმხნევით და სიხალისით არის სავსე, ამიტომაც შეიყვარა მკითხველმა პოეტი.

სკან-2000
ბაიოფიზიკალია

მხატვარი

ბ. ალექსა-მესხიშვილი

27 წიგნი, 21 სტ., 175.

პატარა მკითხველებს

რომ გინათებდეთ ყველგან
გზებს პირმცინარე მზე,
როგორც უყვარხართ მშობლებს,
ისე უყვარდეთ სხვებს;

რომ თქვან ამაყად, ღხენით:
— მოდის რა კარგი ცვლა!
რომ არასოდეს არსად
არ შეანელოთ სვლა;

ვით წინაპრებმა, დროშა
თქვენც არ დახაროთ ძირს,
რომ ზარმაცსა და ორგულს
მუდამ უფრთხოვდეთ ძილს;

რომ, პატარებო ჩემო,
მზე ანათებს. თუ წვიმს,
იაროთ მედგრად, მტკიცედ,
იაროთ მხოლოდ წინ;

რომ საიდუმლო ახსნათ
მშობელ მიწის და ცის,—
ვით უკვდავების წყაროს,
წიგნს დაეწაფეთ, წიგნს!

გ ა ზ ა ფ ხ უ ლ ი

მთაში ყვირის ხარირემი,
თვალს ახელენ ყვავილები—
იღვიძებენ ზმორებით.

— ნაირფერად დადაფნულო,
ძალაში ხარ, გაზაფხულო! —
ჩურჩულებენ წნორები. —

მარად სანეტაროები
დაგვიბრუნე დღეები;
აამღერე წყაროები,
აამწვანე ხეები.

ზამთარს ფრთები მოაჭერი,
მოსავ ფერად ფარჩით მინდვრებს,
როცა წასვლის მოვა ჯერი,
არ აჩქარდე, დარჩი კიდევ.

ანი, რა თქვა
ბებერმა რცხილამ

სამმა მეგობარმა:

ჩიტომ,

კოტემ,

გიდამ

გადაწყვიტეს, შეშა

მოეტანათ ტყიდან.

და გასწიეს ტყისკენ,

თან წაიღეს წაღდი...

იქ ხეები დახვდათ
აზიდული ცამდი.

ერთ პატარა ხესთან
დააყოვნეს წამით:
— აი, ეს რომ მოვჭკრათ,
ხომ წავიღებთ სამნი?

— კი წავიღებთ! — თქვეს და
მოუღერეს წალდი...
ხემ შესძახა მაშინ:
— წადით, ჩემგან წადით!

ზეზა გინდათ? სადმე
ხე მონახეთ ხმელი;
მე ნორჩი ვარ ჭერაც,
მე არ მახლოთ ხელი!

და პატარებს ის ხე
შეეცოდათ ისე,
გაეცალნენ მყისვე!

იქვე, შორიახლო,
წახრილი ხე ნახეს;
— ეს რომ მოვჭკრათ, სამნი
ხომ წავიღებთ ამ ხეს?

— კი წავიღებთ! — თქვეს და
კვლავ შემართეს წალდი,
ხემ შესძახა მაშინ:
— წადით, ჩემგან წადით!

ერთხელ ჩემი მოთხრა
დააპირა ქარმა,
წახრილი ვარ, მაგრამ
წაქცეული არ ვარ!

შეშა გინდათ? ტუეში
ხე ეძიეთ ხმელი,
მე ნორჩი ვარ ჭერაც,
მე არ მახლოთ ხელი!

და პატარებს ის ხე
შეეცოდათ ისე,
გაეცალნენ მუისვე!

აპირებდნენ უკვე
დაბრუნებას სახლში,
დაცემული რცხილა
შეამჩნიეს მაშინ.

მთებდნენ რცხილას
და დაიწყო რცხილამ:
— მე ვარ ასი წლისა,
პაპათქვენის კბილა!

რატომ დავლპე ტუეში?
შინ წამიღეთ ბარეჭი!
გამოვდგები შეშად,
შეშად მომიხმარეთ!

და გიბარებთ ამას:
ხე მწვანე და ნორჩი

შეიყვარეთ ყველამ,
შეშად ნუკი მოჭრიო.

ტყუა მეგობარი,
ტყუი გიყვარდეთ ყველას,
ხეებს უნდა მოვლა,
ზოგჯერ უნდა შველაც.

იქ ბუნება გლოვობს,
სადაც ტყუ არ ხარობს;
იქ არ გალობს ჩიტი,
იქ არ მღერის წყარო!

შრილებენ მარად
ხენი შთად და ბარად,
სასიკეთოდ ჩვენდა,
ჩვენდა გასახარად!

ბაჩი და ბაბუა

გაჩის ბაბუ ვინ იყო?
— ხეხილების მუნობელი,
მას იცნობდა სოფელი,
უმაღლოდა სოფელი.

და იტყოდნენ: — სიკეთე
ჩანსო იმის ღიმილშიც!..
გაჩის ყველა ეძახდა
კარგი ბაბუს შვილიშვილს.

ერთხელ სადღაც ვაშლის ხე
იდგა ტანად მაღალი,
გაჩიმ ნახა საძირე —
ახლამონაყარი.

მასზე კვირტი დაამყნო,
როგორც ბაბუ ამყნობდა.
გაახარა ყველანი
გაჩის შრომის ნაყოფმა.

და როდესაც მოვიდა
გაზაფხული ხელახლა,
სიხარული გაჩისა
მაშინ უნდა გენახათ:

დასკდნენ ტოტზე კვირტები,
კვირტი ფოთლად გადიქცა...
იზრდებოდა ვაშლის ხე,
იზრდებოდა გაჩიცა.

ბაბუ ხშირად ეტყუოდა:
— უნდა გახდე მებაღე. —
ახლა, აი, რა მინდა
გიოხრათ გაჩის შესახებ:

სწავლა არ დაიზარა,
შრომა არ დაიზარა;
გაჩის ძალა შემატა
დასახულმა მიზანმა.

სტუდენტია ამჟამად
შვილიშვილი მებაღის.

სწავლობს, როგორ ახაროს
ყანა, ბალი, ვენახი.

იწერება წერილებს:
„ბაბუ, არ დამიბერდე!
მე კი, რაც შემიძლია,
გაგიმართლებ იმედებს.

მალე, მალე ჩამოვალ“...
ბაბუც პასუხს აგებებს,
დაწვრილებით ჩერდება
სოფლის ახალ ამბებზე.

და წერილში ხუმრობას
მაინც შემოაპარებს:
„ყველა ჭიშის ხეხილი
შენთან სალამს მაბარებს.“

გაჩის ბაბუ ვინ არის?
— ხეხილების მყნობელი!
მას აფასებს სოფელი,
მას უმადლის სოფელი.

ერქვა კარგი მებაღე,
„ძიძა“ ბალ-ხეხილისა;
ახლა ჰქვია ბაბუაც
კარგი შვილიშვილისა.

რა შეემთხვა მამალს

მამლაყინწას რაც შეემთხვა,
მოგიყვებით ახლა:
წუწკი მელა შეამჩნია
ბუჩქში, ახლოს სახლთან.

დაიყვირა: — თავს უშველეთ!
გეპარებათ მელა! —
და ქათმები საქათმეში
დაიმაღნენ ხელად.

ეს ძაღლებმა გაიგონეს,
უველა იქვე გაჩნდა:
— ჩვენს ეზოში რა უნდოდა,
ამ-ამ, ამ-ამ, უაჩაღს!

მელამ სოროს მიაშურა,
ისე, როგორც მუდამ,
გადაწყვიტა: — ის, მამალი
მოვატყუო უნდა!

მოვატყუო და დავსაჯო,
როგორც ღირსი არის! —
ჩაუსაფრდა ღობის ძირას,
რომ ეყარა ჭავრი.

და მამალი ღობის ახლოს
რომ გამოჩნდა, მყისვე
ისკუპა და პირი სტაცა,
გაიტაცა ტყისკენ.

ეს ქათმებმა შეამჩნიეს,
დაუძახეს ძაღლებს:
— მელამ მამალს პირი სტაცა,
ჩვენი თვალით ვნახეთ!

ტყისკენ მიჰყავს, მიეშველეთ! —
და ძაღლებიც ხელად
წამოიჭრნენ, გაექანნენ
მამლის დასახსნელად.

როცა ალყა შემოარტყეს,
გზა მოუჭრეს როცა,
მელაკუდა მურიებშა
დაიჭირეს ცოცხლად.

დაიჭირეს წუწკი მელა
და დაფლითეს ხელად.
შემდეგ მამალს გადარჩენა
მიულოცა ყველამ.

ყვინჩილებიც, ვარიებიც—
იქვე გაჩნდნენ წამსვე
და იკითხეს: წუწკი მელა
ვინ დასაჯა ასე?

იყო ბქობა და კამათი:
— ვუმაღლოდეთ ვისა?
ვინ ჩავთვალოთ ამ საქმეში
ქება-ხოტბის ღირსად?

— ამ-ამ, ამ-ამ, ამ საქმეში, —
თქვა გოშიამ ბოლოს, —
მადლობის და ჭილდოს ღირსი
ძალღები ვართ მხოლოდ.

— კა-კა, კა-კა, კარგი ერთი, —
თქვა ვარიამ ფიცხლად, —
ჩვენ გაცნობეთ, ამან საქმეს
დასაბამი მისცა!

K140.301
3

თქვენ გეძინათ ოდის ქვეშოთ,
გაგალვიძეთ ჩვენა!..
მამალმა კი ბოლოს უველას
ასე მოახსენა:

— მე ვუმადლი უველა თქვენგანს.
მუდამ ვიყოთ ერთად.
ასე უფრო ადვილია
დამარცხება შტერთა.

პაატა და მისი ცხენი

1

რა ხანია სძინავს სოფელს,
სძინავს ზვრებს და ვაზებს,
მუჭა-მუჭა ვარსკვლავები
ციმციმებენ ცაზე.

სძინავს სოფლის შარა-შუკებს
უშფოთველად. ტკბილად,
თეთრნაბადა დიდი მთები
მოელიან დილას.

სოფელს თავზე დაჭათქათებს
მთვარის მკრთალი შუქი.
სიჩუმეა, ეწო-ეწო
ცელქი სიო თუ ქრის.

სიოს ხმაზე ბაღში თითქოს
ელიმებათ ვარდებს.
დაიცადეთ, უვავილებო,
ჭერ ადრეა, ადრე!

აგერ, სარკმელს ნაზი რხევით
ტოტებს ახლის ფიქვი...
თბილ ლოგინში უზრუნველად
წევს პატარა ბიჭი.

პირზე შუქი დაჰფენია,
ელიმება ძილში, —
გარეთ სიო, ჩვეულებრივ,
ცელქობას არ იშლის...

უცებ შეკრთა, შემოესმა
ბაღს ჭიხვინი ცხენის,
მაგრამ უმალ მთელი სახე
გაეზადრა ლხენით.

არა. იგი ასე, ამ დროს
არ ელოდა ამას.
— მამა, გესმის?! — მზიარულად
გადასძახა მამას, —

ცხენი ისე აკიხვინდა,
საწყალს უჭირს აღბათ! —

ადგა მამა, ტანთ ჩაიცვა:
გავიგებო ამბავს.

გადახედა ეზოს, შემდეგ
მოუარა ოდას,
ლაფაროში დედა ცხენი
ლორთქო ბალახს ძოვდა.

გაელიმა, მაგრამ მამამ
ჭერ ხომ არა იცის!
შეხეთ, აგერ, კონდარზე
წევს პატარა კვიცი.

მზრუნველობით გადაუსვა
საფაფრეზე ხელი:
— გაიზარდე, გაიხარე,
გაიმაგრე წელი! —

სახლში შესულს წინ პაატა
გადაუდგა უმალო,
პატარა ბიჭს, რა ქნას, ველარ
მოუთმინა გულმა.

დადინი კი უღვაშებში
ძლივსლა მალავს სიცილს:
— თურმე იმ ცხენს სწორედ ახლა
მოუგია კვიცი! —

სიხარულით შეხტა ბიჭი:
— როგორია, ვნახოთ!
— გვიან არის, დედა ცხენიც
არ მიგიშვებს ახლოს! —

შვილი მაინც არ ეშვება,
არც ლოგინში ჩაწვა.
— ეჰ, ვინ იცის, ამ ღამეში
როგორ შია საწყალს!

— არა უჭირს. ნურას დარდობ,
დაიძინე ახლა,
ხვალ დილამდე მოითმინე,
ხვალ დილით კი ნახავ!

შიში ნუ გაქვს, არსად წავა.
რალა გითხრა მეტი.
თუკი გაზრდი. ნეტავ უარს
ვინ სულელი გეტყვის!

— მამიკონა. მანდობ მართლა?!
— მუ, ასეა წესი!
— გესმის, უკვე კიბვის იწყებს!
— მესმის, შვილო, მესმის!

ხმა გაკმინდა ბიჭმა ბოლოს,
მეტი რალა ეთქვა...
კვიცზე ფიქრით მთელი ღამე
გათენა თეთრად.

11

სისხამია. სოფელ-სოფელ
დაქრის სიო მალი.
ჰა, პაატამ ცისკარივით
გაახილა თვალი.

აივნიდან ბიჭმა ეზოს
გადახედა ლხენით.
კვიცთან ახლო, კონინდარზე,
ძოვდა დედა ცხენი.

— რა კარგია, რა ლამაზი!
ლხენით დაჰკრა ტაში.
თითქოს კვიცმაც გაიგონა,
მოიხედა მაშინ;

თითქოს იგრძნო პაწაწინამ
მისი მწერა თბილი,
აკუნტრუშდა, ციკვა-ციკვით
გაჰყვა ეზოს ბილიკს...

კოლექტივმა მისი აღწერდა
დაავალა დადინს.
სიხარულით შეხტა ბიჭი,
გადიყარა დარდი.

იმ დღიდან არ შორდებოდა
კვიცს აზრც ერთი წამით,
მასზე ზრუნვით, მასზე ფიქრით
იძინებდა ღამით.

ხან ჭალაში აძოვებდა,
ხან წყაროს წყლით ბანდა.
არ უკრთოდა შემოდგომის
სიცივეს თუ ავდარს.

ერთხელ, როცა მკვირცხლი კვებდა
ბალახს ძოვდა მინდვრად,

ბიჭი ერთხანს სიყვარულით
შესცქეროდა მშვიდად.

მერე უცებ ეღვასავით
კვიცს მოექცა ზურგზე, —
დედა ცხენი წამით შეცბა,
გაკვირვებით უმზერს.

— ჩოუ! — თქვა და ნაზად ხელი
გადაუსვა ფაფარს...
კვიცი ყალყზე შეიმართა,
წინ გაიჭრა სწრაფად.

მიჭრის კვიცი, მიაჭროლებს
პაწაწინა მხედარს,
ტაშისცემით მიაცილებს
მწკრივი ალვის ხეთა.

მოკისკისე ნაკადული
ვერ იკავებს სიცილს...
ხის ქვეშ გღია ცელქი ბიჭი,
ლაღად დაჭრის კვიცი.

III

ფერად-ფერად დღეებს ლაღად
ცვლიან ისევ დღენი,
და პაატას მკვირცხლი კვიცი
გახდა დიდი ცხენი.

პაატაც ხომ გაიზარდა,
უკვე დიდი არი,

ამხედრებულს მინდვრად ველარ
დაეწევა ქარიც...

ერთხელ ცხენით სოფელ ლიხნში
გამგზავრა იგი.
უთვალავი ხალხი ჯარად
ფუსფუსებდა ირგვლივ.

ცხენთა ჯირითს მოუთმენლად
მოელოდა ყველა.
ჰა, პაატაც თავის ცხენზე
მოუთმენლად ლელავს.

ცხენი ისე ცმუკავს, თითქოს
აიტანა შიშმა, —
ცხენოსნები წუთი წუთზე
მოელიან ნიშანს.

და ჰა, ისიც — სასტვენის ხმა! —
ცხენოსნები იმწამს
ხმლების ქნევით, ელვასავით
მოსწყდნენ მტვრიან შიწას.

მიაქროლებს ცხენს პაატა,
ელავს მისი ხმალი,
ჭაბუკია, გული ერჩის,
კარგად უჭრის თვალიც.

ვაუკაცურად კაფავს გზა-გზა
ჩამწყრივებულ ისრებს,
გადაცელა, მერე უკან
შემობრუნდა ისევ.

ფეხმარდ ქურანს მოაქროლებს
ველზე, როგორც ქარი,
თან მოჰყვება ყუიინითა
ცხენოსანთა ჯარი.

მაგრამ ვინლა დაეწევა
ლაღად მქროლავ არწივს?!
პა, ფინიშიც! — აიტაცა
დროშა ყველას თვალწინ.

დიდ-პატარა მის სიმარდეს,
მის მარჯვენას ლოცავს,
ის კი ისევ ჩვეულებრივ
იღიმება მორცხვად.

გამარჯვებულს თმებს უვარცხნის,
ჰკოცნის სიო გრილი.
— დე, ეზარდოს მამულს შრავლად
მისებრ კარგი შვილი!

ს ა რ ჩ ე ვ ი

პატარა მკითხველებს	
თარგმანი ხ. გ ა გ უ ა ს ი	5
გაზაფხული	
თარგმანი მ ი ს ი ე ე	7
აი, რა თქვა ბებერმა რცხილამ	
თარგმანი შ. ა კ თ ბ ი ა ს ი	8
გაჩი და ბაბუა	
თარგმანი მ ი ს ი ე ე	12
რა შეემთხვა მამალს	
თარგმანი მ ი ს ი ე ე	15
ბაატა და მისი ცხენი	
თარგმანი ჯ. ნ ი ქ ა ბ ა ძ ი ს ა	19

2155/1086

ს (Абх.) 2
894-611-3—93
ჯ 697
7-6-2

Джонуа Алексей Несторович
В Е С Н А

(На грузинском языке)

Художник **Г. Алекси-Месхишвили**

Детюниздат Грузинской ССР

„Накадули“, Тбилиси, 1970 г.

შეცარონი სასაქონლო ბაზარის ბავშვთათვის

რედაქტორი ნ. ლორთქიფანიძე
მხატვ. რედაქტორი ჯ. ყავლაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი ლ. ქვარცხავა
კორექტორი თ. ინჯია

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 25/IX-69 წ.

ქალაქის ზომა 70×90^{1/16}

ნაბეჭდი თაბახი 1,75

საარტიცხო-საგამომცემლო თაბახი 1,35

ტირაჟი 7.000 ფასი 17 კაპ. შეკვ. № 1700

გამომცემლობა „ნაკადული“, მარჯანიშვილის ქ. № 5

Изд. „Накадули“ ул. Марджанишвили № 5

თბილისის ოფსეტური ბეჭდვის ფ-კა, ბროსეს ქ. № 2

Тбилисская ф-ка офсетной печати, ул. Броссе, 2